

Bewoners Gilze en Rijen

16 februari 2021

Agenda

1. Introductie wethouder Zwarts
2. **Waarom deze handreiking? Roëlle Venema**
3. Lokale handreiking grootschalige opwek zonne-energie,
Liselore Burgmans en Gerbert Smulders
4. Interactieve sessie: uw mening over zonne-energie

Waarom een handreiking zon?

Gilze en Rijen

- Samen met de partners van de REKS kijken we naar, waar, hoe en hoeveel we in onze regio aan duurzame energie willen opwekken.
- In het definitieve bod is een regionale strategie voor zonnevelden opgenomen, met een zonneladder.
- De afspraak is dat elke gemeente ook lokaal beleid maakt, zon op land blijft een gemeentelijke afweging.
- De regionale strategie gaat alleen over initiatieven van meer dan 2 ha.

Waarom een handreiking zon?

REKS Hart van Brabant

- Vanuit de REKS is er een opgave voor Gilze en Rijen voor zon op dak (we leveren een bijdrage aan 300 ha. zon op bedrijfsdak voor 2030).
- Grootschalige opwek vindt in de gedachte van de REKS plaats in hubs van wind en zon gecombineerd.
- Er is voor Gilze en Rijen geen opgave vanuit de REKS om grootschalig zon (>2 hectare) op land te realiseren.

Waarom een handreiking zon?

Ambities Gilze en Rijen

Onze lokale ambitie (Koersdocument duurzaam Gilze en Rijen, 2019) reikt verder dan de REKS:

Ambities voor 2030

- CO₂-uitstoot is verminderd met minstens 49% t.o.v. 1990. Dat pakken we zowel lokaal als regionaal op.

Ambities voor 2050

- Onze hele gemeente is al vanaf 2040 CO₂-neutraal . Dat betekent dat alle energie op een duurzame (hernieuwbare) manier iso opgewekt. De opwek gebeurt bij voorkeur op ons eigen grondgebied of in de regio Hart van Brabant.

Waarom een handreiking zon?

Verwachte resultaten zon op dak

Verwachte resultaten in 2030 voor de gemeente Gilze en Rijen:

Als 25% van de bedrijfsdaken in 2030 zijn belegd:

- Opbrengst: 33.000 MWh -> 23% eunergieneutraal

Als 25% van de particuliere daken zijn belegd:

- Opbrengst: 7.500 MWh -> 5% energieneutraal

Resultaat: met huidige inzet 25% - 30% energieneutraal in 2030

Nota bene:

Meer dan 25% van de daken belegd in 2030 is niet realistisch.*

25% volgt ook uit de REKS als reële doelstelling. Daarin houden we rekening met de geschiktheid van het dak en financiële haalbaarheid voor ondernemers.

Waarom een handreiking zon?

Resultaten

Daarnaast:

- Hebben we een handreiking zon nodig om initiatieven te toetsen
- Kijkt de REKS tot 2030, maar ook daarna is nog extra opwek nodig
- Zijn ook binnen de REKS nieuwe plannen, die passen binnen de regionale strategie, altijd welkom.
- Biedt zonne-energie de inwoners en ondernemers van Gilze en Rijen (financiële) kansen.

Bewoners Gilze en Rijen

16 februari 2021

Agenda

1. Introductie wethouder Zwarts
2. Waarom deze handreiking? Roëlle Venema
3. **Lokale handreiking grootschalige opwek zonne-energie, Liselore Burgmans en Gerbert Smulders**
4. Interactieve sessie: uw mening over zonne-energie

Wat is de opgave?

Opstellen **lokale handreiking** voor grootschalige (en kleinschalige) opwek zon op veld *en een visie op windenergie*.

3 lokale handreikingen

- **Gilze en Rijen: zonne-energie**
- Alphen-Chaam: wind- en zonne-energie
- Baarle-Nassau: wind- en zonne-energie

Aandachtspunten opgave

- Integraliteit. Connectie maken met lopend beleid.
- Uitnodigingskader en heldere toetsingsregels
- Technische en financiële criteria
- Ruimtelijke landschappelijke onderlegger
- Regels komen voort vanuit een idee

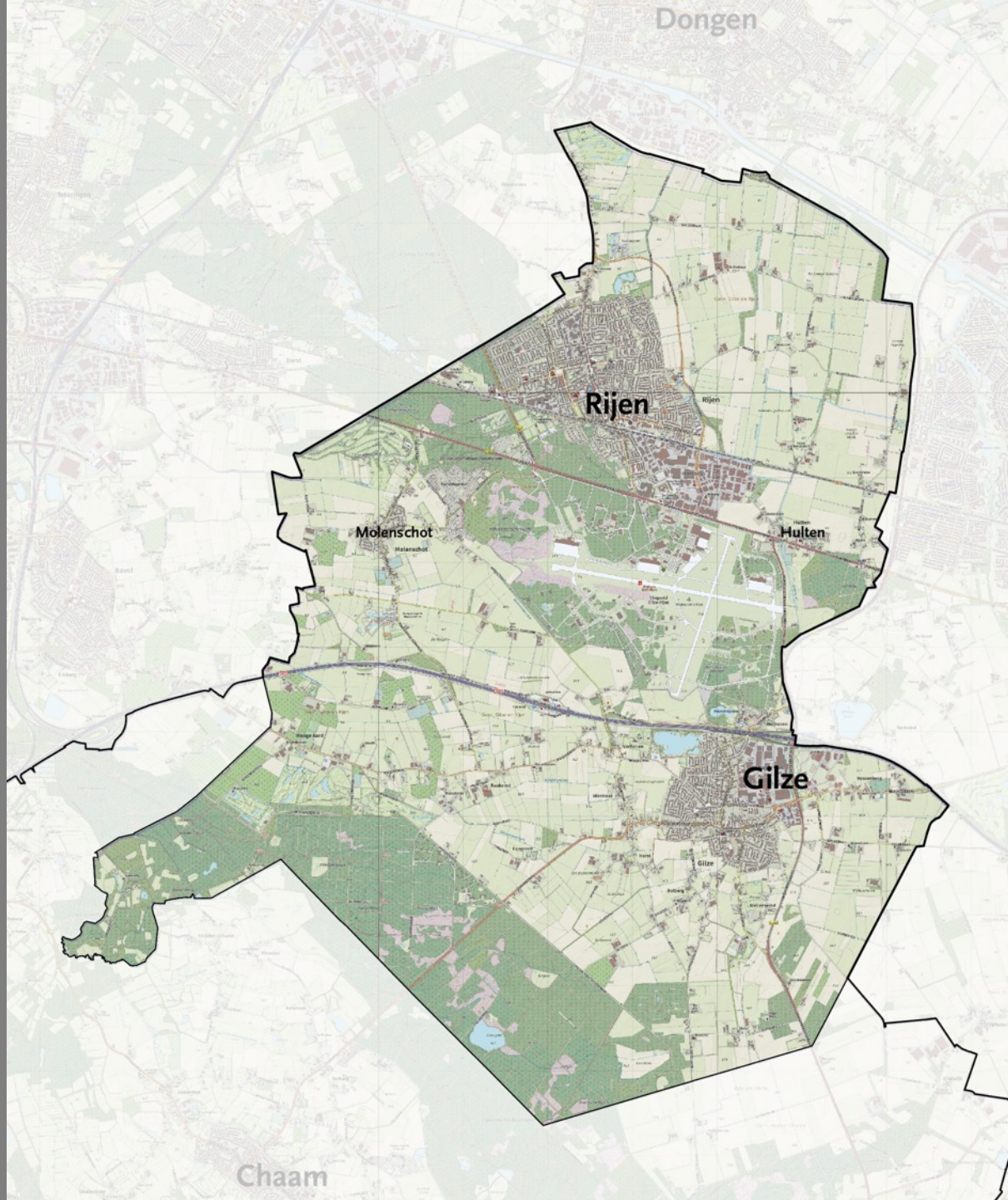
Proces

1. Startgesprek
2. Gesprekken wethouders
3. *Aanhaken RES/REKS proces*
4. Eerste analyse + interviews stakeholders
5. Stakeholdersbijeenkomst (4 nov 2020)
6. Bijeenkomsten raden/commissies (dec & jan)
7. **Bewonersbijeenkomsten (feb)**
8. 1^e concept kader (maart)
9. Bespreken met ABG-team
10. Stakeholders
11. 2^e concept handreiking
12. Raden
13. Aanpassen (met ABG-team)
14. Inspraak
15. Definitieve handreiking

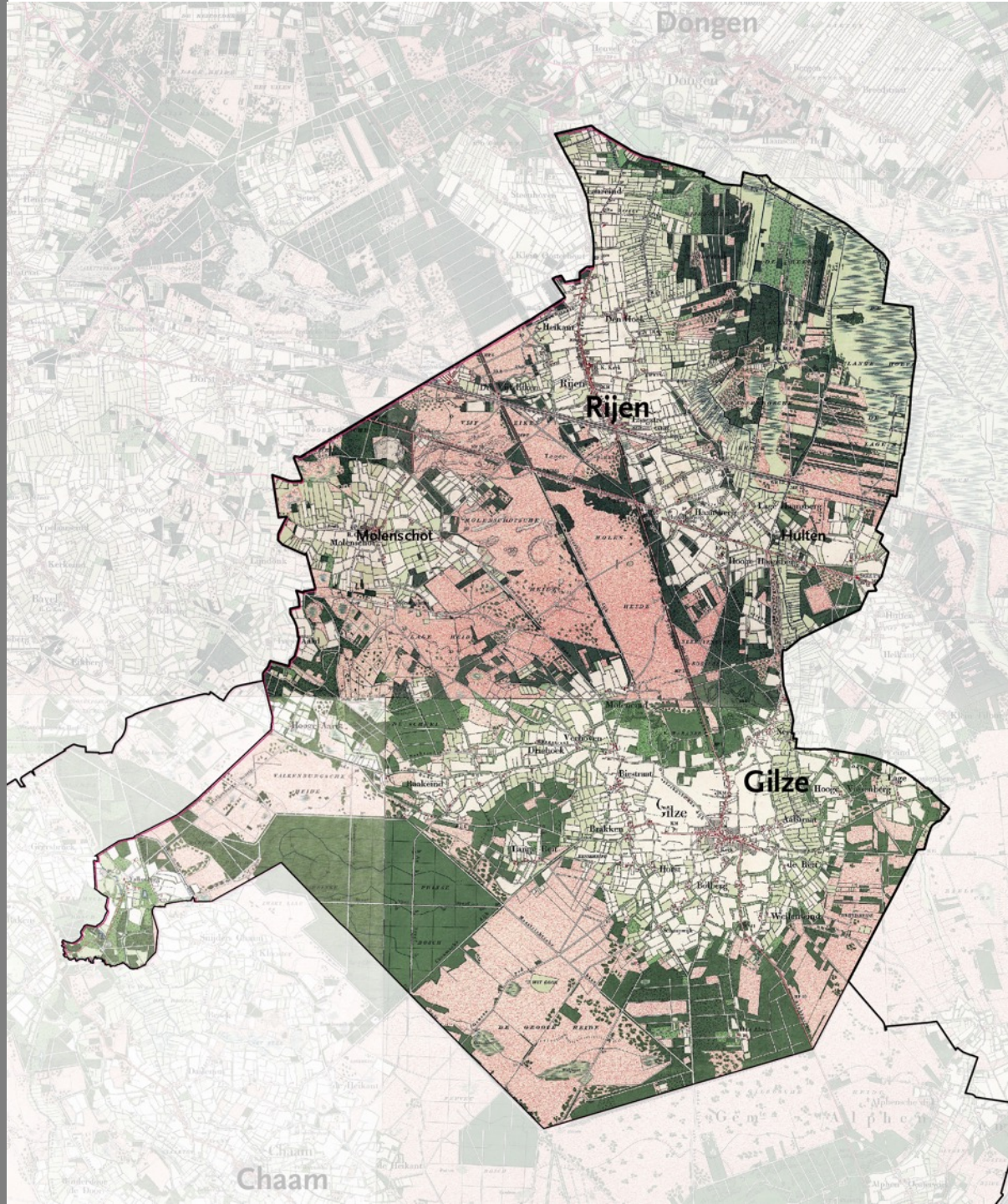

Landschapsanalyse

Topografische kaart

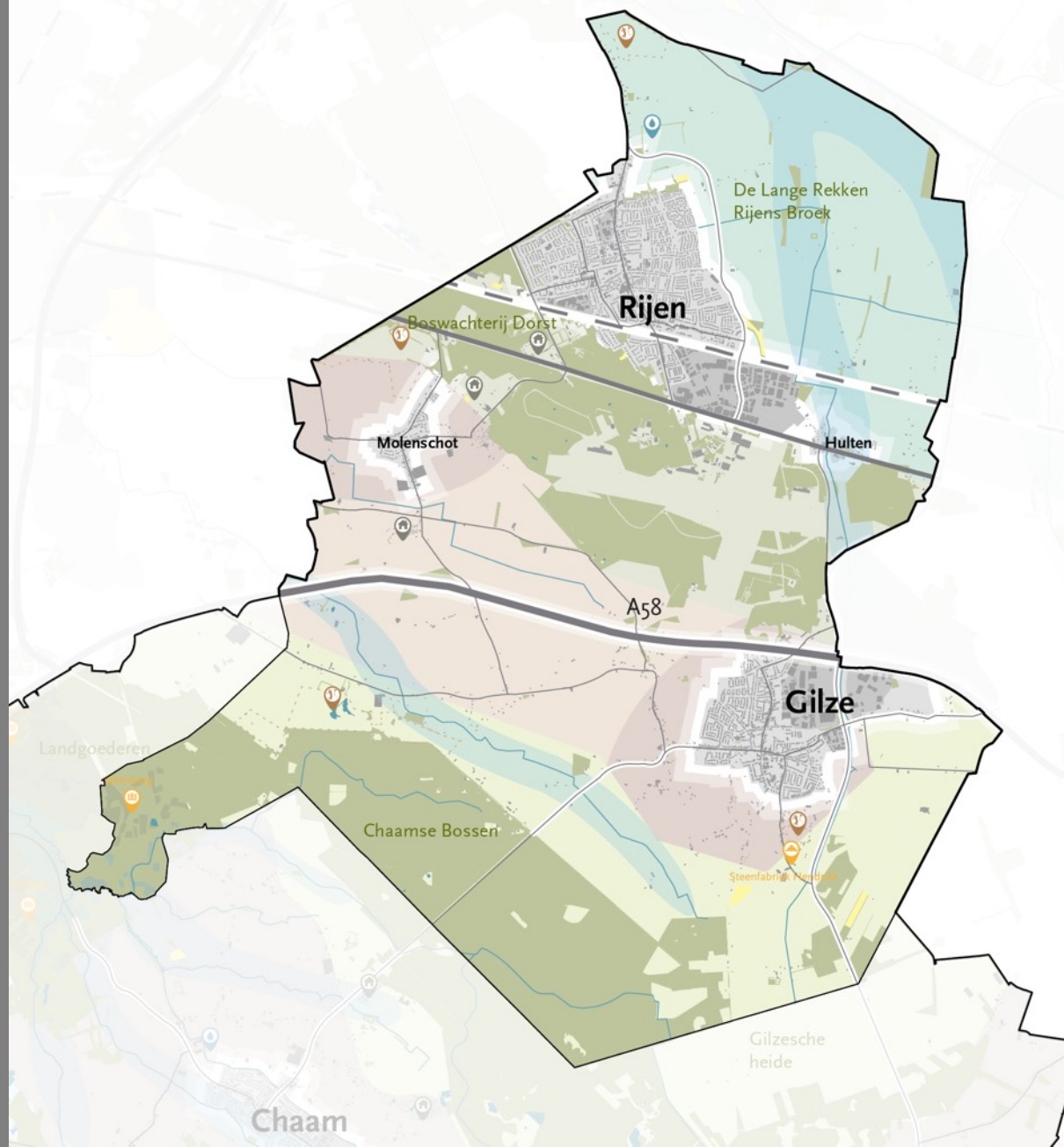
Goede landbouwgronden:

- Akkers (wit)
- Overgang nat-droog

Slechte landbouwgronden:

- Heidegronden (roze)

Historische kaart
1900

Oude ontginningen:

- Rondom Gilze
- Rondom Molenschot

Jonge ontginningen:

- Gilzesche Heide/Rielsche Heide
- Rondom Chaamse Bossen

Bossen:

- Chaamse Bossen
- Boswachterij Dorst
- Bossen rondom Vliegveld

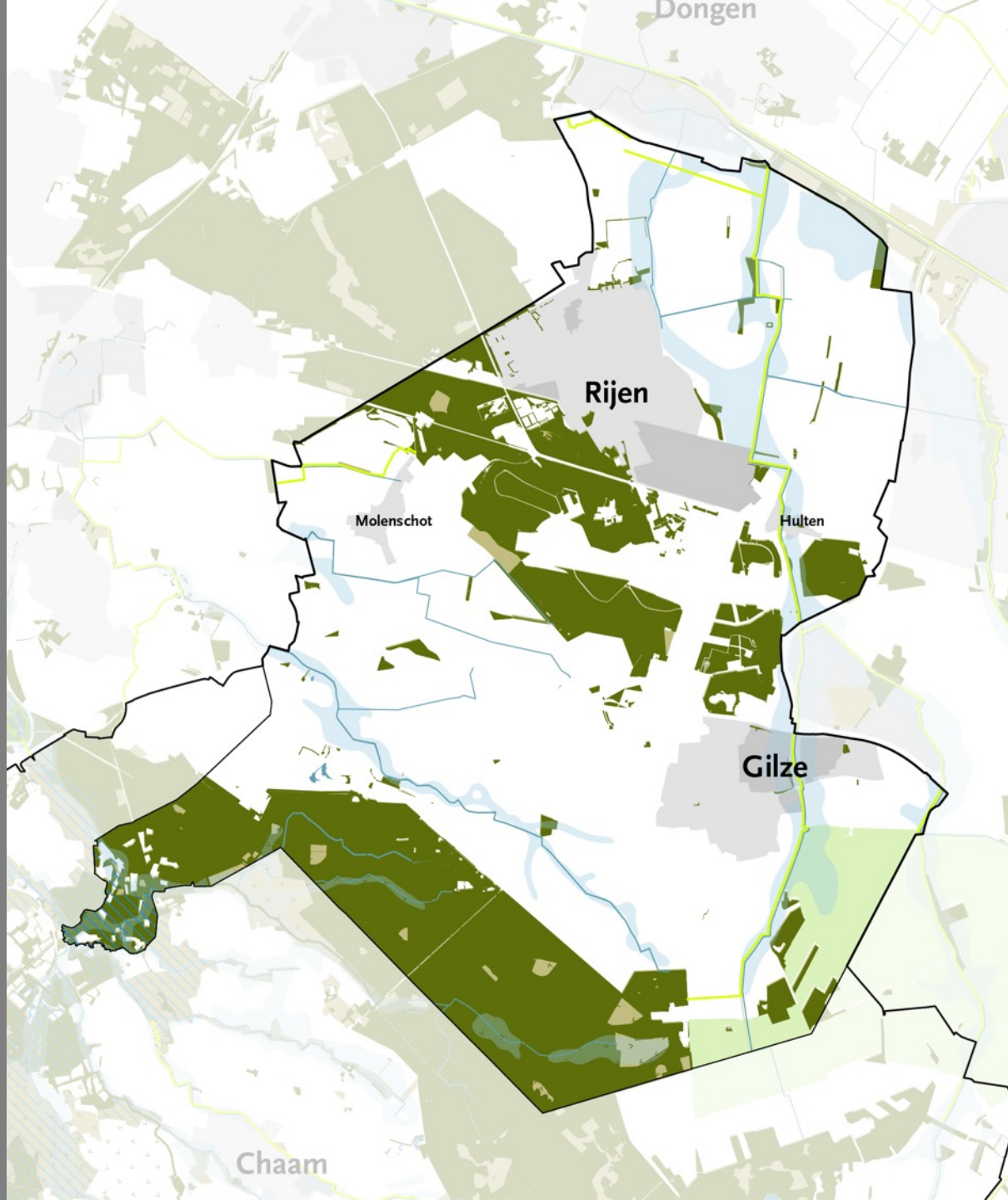
Broekontginning:

- Rijens Broek/Lange Rekken

Beekdalen:

- Beekdal Mark (Gilzewouwerbeek)
- De Leij

Sferen/deelgebieden

Bossen:

- Chaamse Bossen/Alphense Bergen
- Boswachterij Dorst
- Rond vliegveld

Beeksystemen:

- Van zuid naar noord: Leij
- Van oost naar west: Mark (Gilzewouwerbeek)

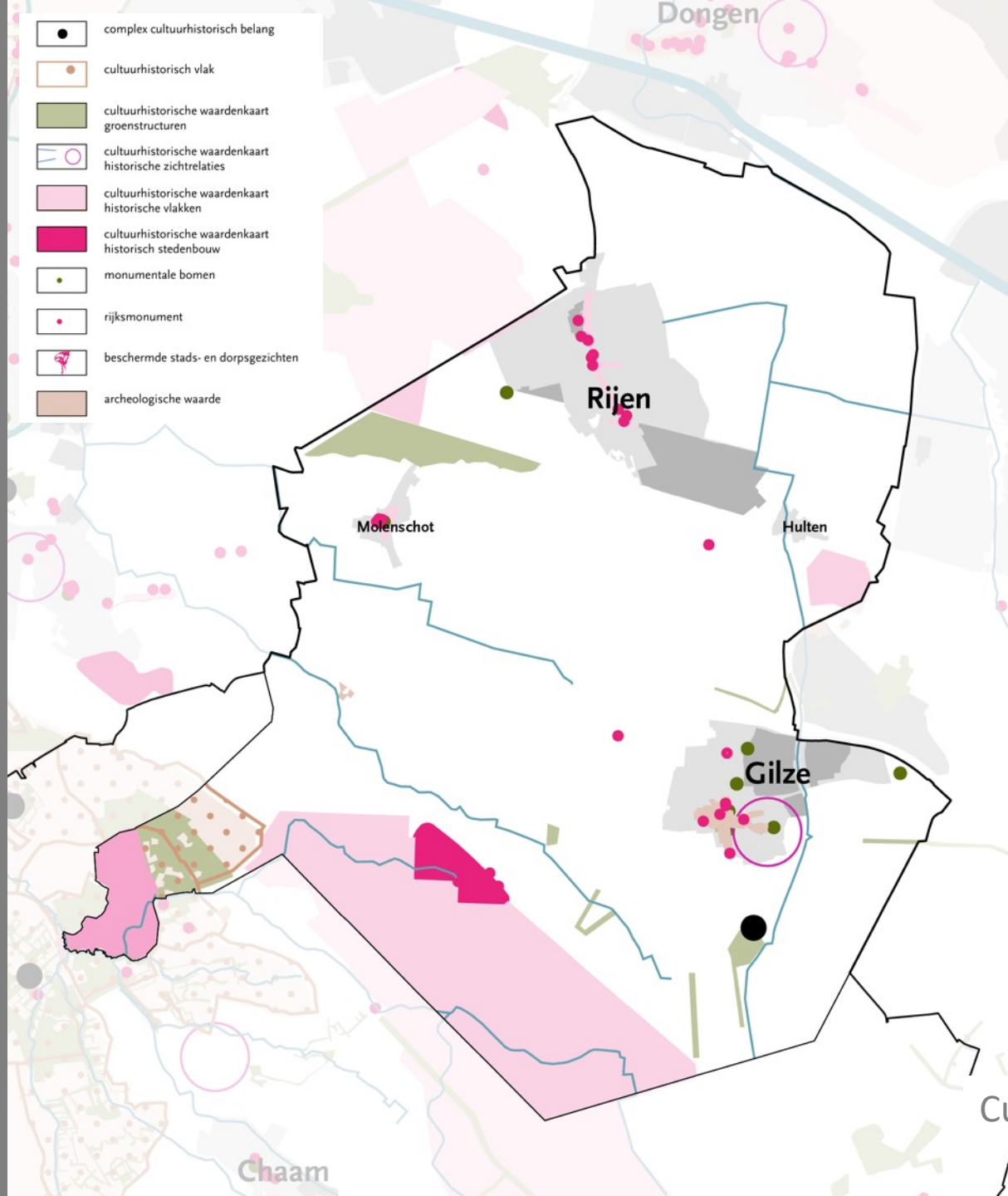
Ecologische verbindingen: Lei

Natte natuurparel: Sint Annabos

Weidevogelgebied: Rielsche Heide

- weidevogels
- stiltegebieden
- ecologische verbingszone
- natura 2000
- NNB - provinciaal
- NNB - rijks
- natte natuurparels
- beekdalen

Natuurwaarden

Cultuurhistorische landschappen:

- Landgoederen ten zuiden van Breda

Complexen van Cultuurhistorisch belang

- Steenfabriek Hendrikx (Gilze)
- Landgoed Valkenberg

Historisch geografische vlakken:

- Chaamse Bossen/Alphense Bergen
- Boswachterij Dorst
- Heideontginning Het Blok

Historisch Groen

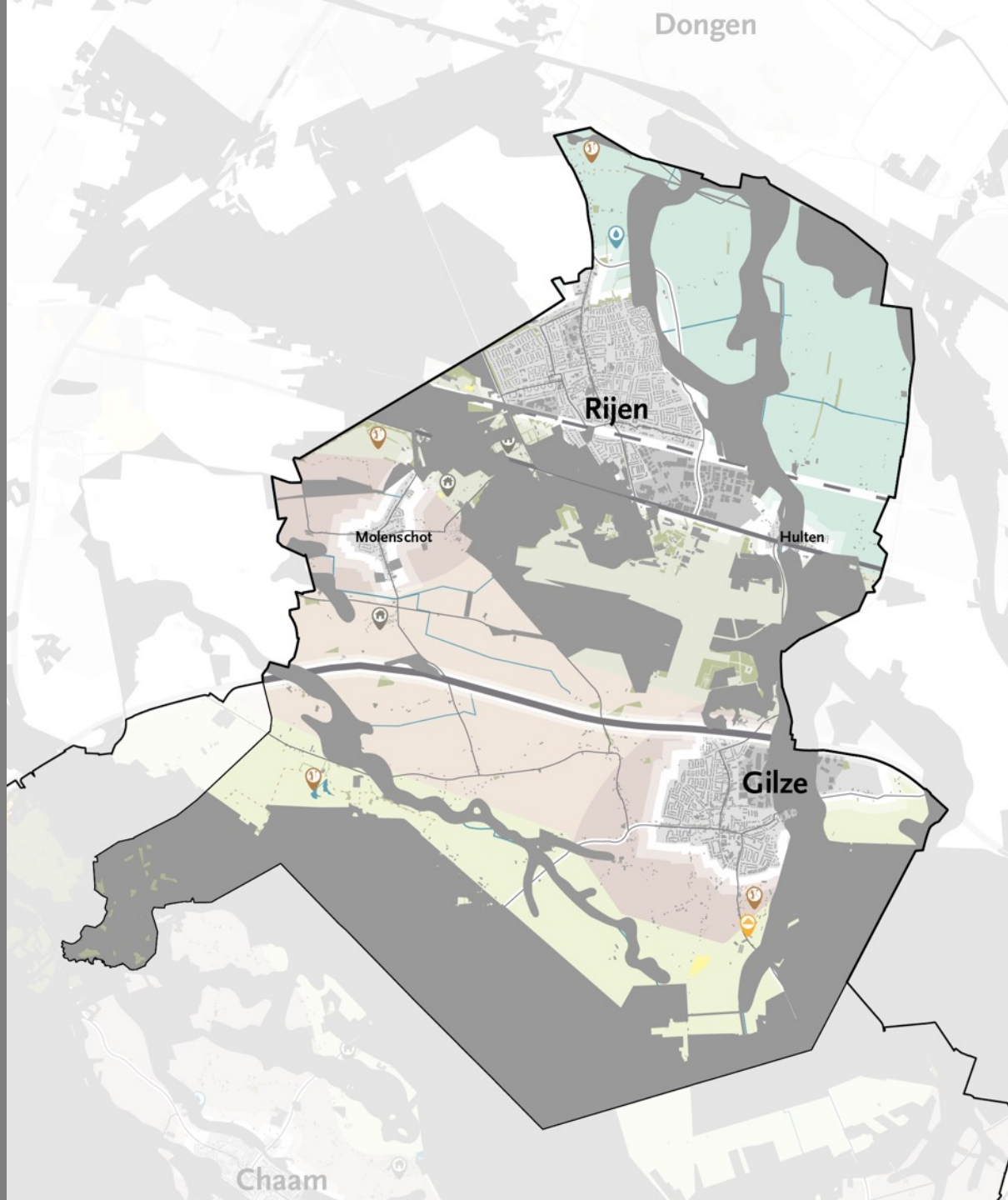
- Toxandria

Historische stedenbouw

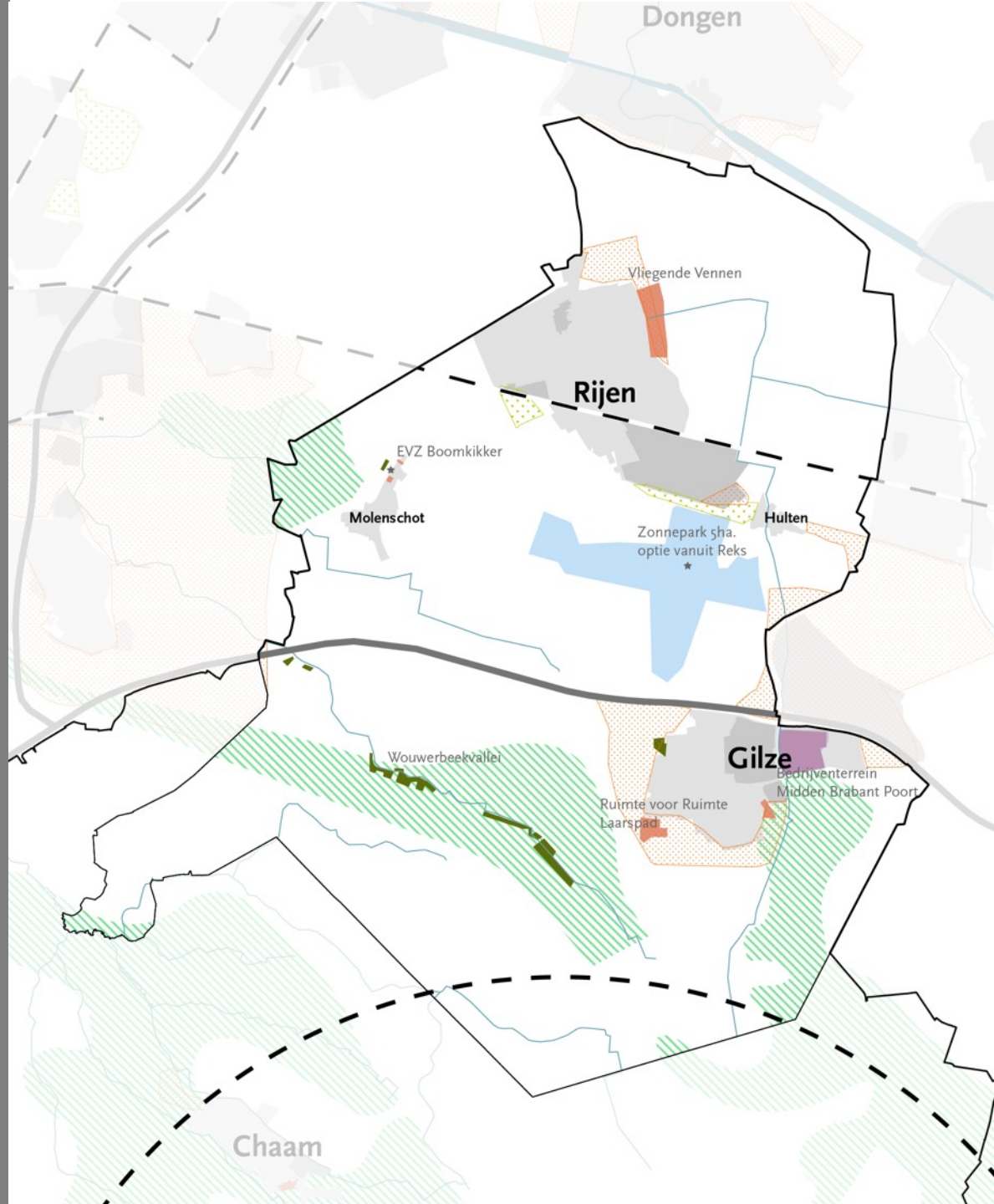
- Militair complex Prinsenbosch

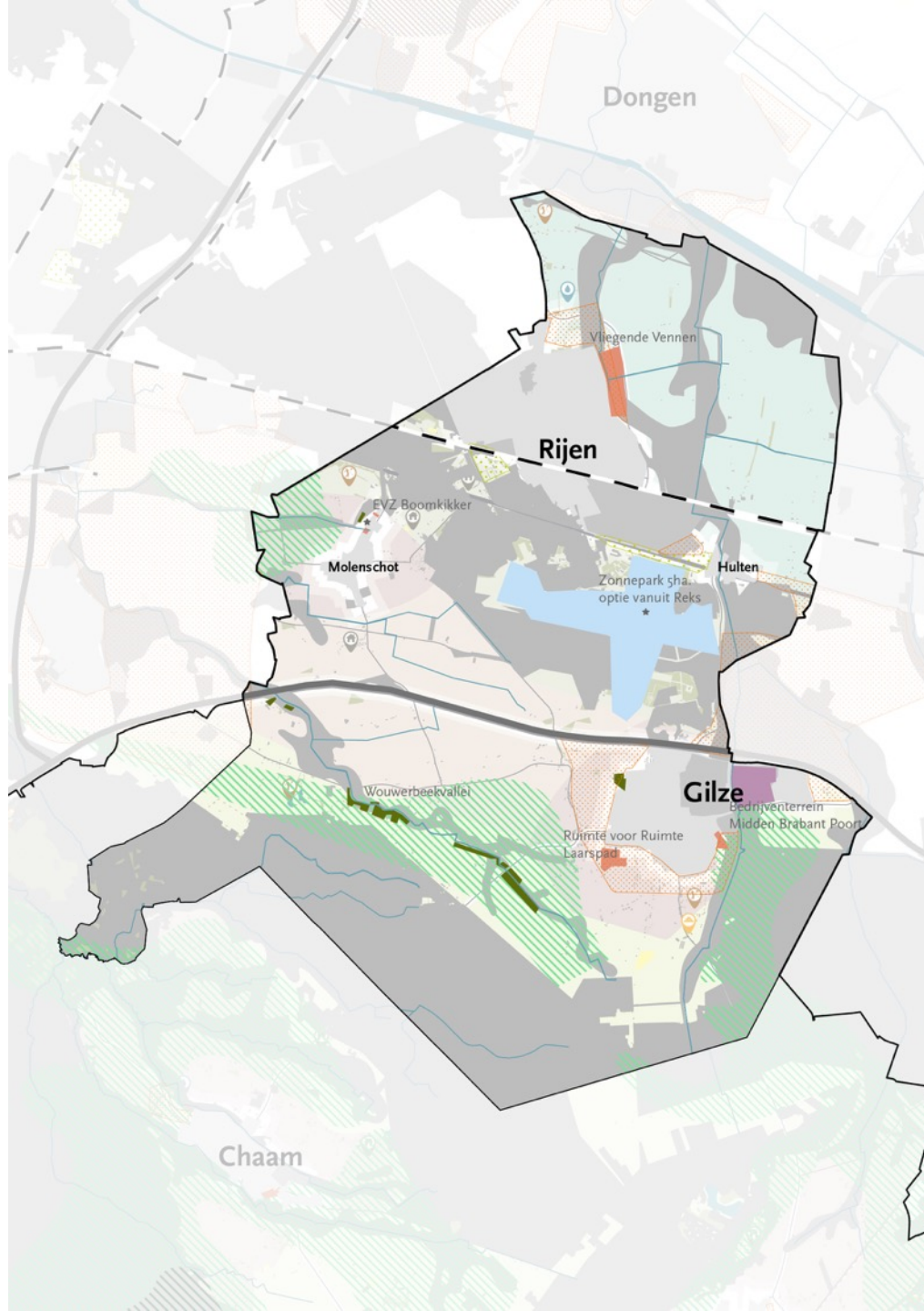
Cultuurhistorische waarden

Sferen + uitsluitingen

- ★ projecten nog niet definitief
- projecten energie zonnenvelden
- projecten groen & natuur
- projecten woningbouw
- projecten bedrijventerrein
- integratie stad-land
- zoekgebied verstedelijking
- verwervingsopgave EHS
- overige natuurwaarden (geen EHS)
- zoekgebieden wind tot 2050

Koppelkansen

Dorpsranden:

- Rijen
- Gilze
- Molenschot
- Hulten

(Snel)wegen en spoorlijnen:

- Spoorlijn Gilze en Rijen
- Snelweg A58
- Provinciale wegen

Bedrijventerreinen

Vliegveld Gilze-Rijen

RWZI Rijen

Golfbanen

Boomkwekerijen

VAB's

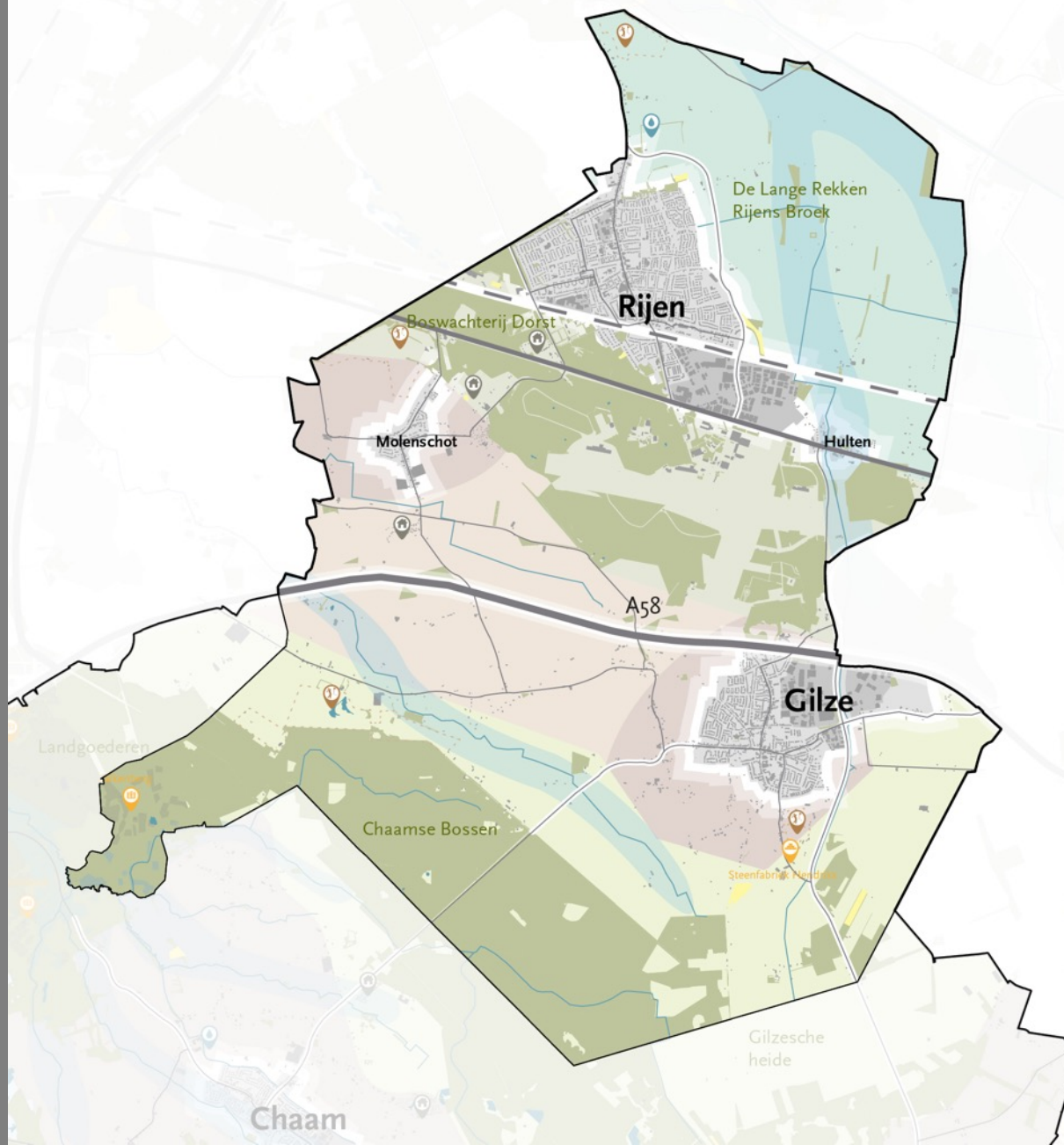
Zandwinplassen

Oude vuilstorten

MOB-complexen

Vakantieparken

Sferen + uitsluitingen + ontwikkelingen

Dorpsranden:

- Rijen
- Gilze
- Molenschot
- Hulten

(Snel)wegen en spoorlijnen:

- Spoorlijn Gilze-Rijen
- Snelweg A58
- Provinciale wegen

Bedrijventerreinen

Vliegveld Gilze-Rijen

RWZI Rijen

Golfbanen

Boomkwekerijen

VAB's

Zandwinplassen

Oude vuilstorten

MOB-complexen

Vakantieparken

Koppelkansen

Mogelijkheden zonne-energie

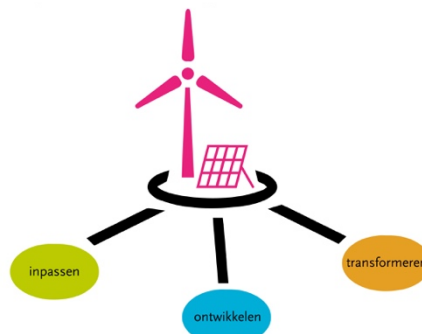

Algemeen leidende principes

Duurzame energie als ontwerpogave

- Vele manieren, altijd maatwerk
- Vaak nieuwe landschappelijk laag
- Landschap altijd vertrekpunt!
- Ontwerpkraft voor meerwaarde

De passende ontwikkelstrategie

- Inpassing
- Ontwikkeling
- transformatie

Sluit aan op gebied specifieke kenmerken

- Beleving van het landschap
- Aansluiting op sferen
- Karakter van het gebied

Uitsluiting en terughoudendheid

- Bestaande natuurwaarden uitsluiten
- Windbossen met nieuw bos
- Zorgvuldig met cultuurhistorie

Zorgvuldig met beekdalen

- In beginsel uitgesloten
- Verstoorte beekdalen ecologisch en landschappelijk versterken

Energietransitie als onderdeel van gebiedsontwikkeling

- Werk met werk maken
- Integrale gebiedsgerichte opgave
- Meervoudig ruimtegebruik
- Maatschappelijke meerwaarde
- Benut koppelkansen

Zonneladder – Provincie Noord-Brabant

Zonnedaken voorrang boven zonnevelden

- % dakoppervlak geschikt voor zonnepanelen en benut zal worden.
- Alle (mogelijke) initiatieven voor zon op dak inventariseren + voorrang geven
- Beschikbare netcapaciteit inzichtelijk maken -> voorrang zon op dak t.o.v. zonneparken

Leidende principes zonne-energie

Voorkeur vanuit landschappelijk oogpunt

- Daken en gevels
- Onbenutte terreinen bebouwd gebied
- Gronden buitengebied niet zijnde natuur of landbouw
- Landbouwgrond dichtbij gebouwde omgeving
- Landbouwgrond: meervoudig ruimtegebruik en concentratie

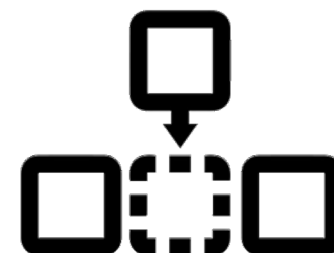
Voorkom versnippering

- Concentratie: minder randlengte

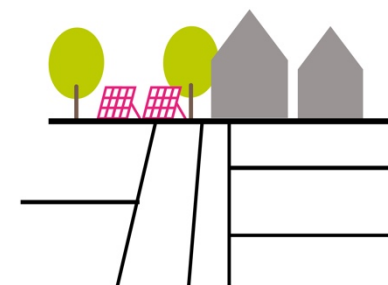
Zonnevelden en VAB's

- Maatwerk
- Passend bij landschappelijk karakter

Inpassen zonnevelden passend bij het landschap

- Maat en schaal
- Landschappelijke structuur versterken

Zonnevelden nabij kernen als onderdeel overgangszone stad-land

- Werk met werk maken
- Integrale gebiedsgerichte opgave
- Meervoudig ruimtegebruik

Zonneladder – REKS Hart van Brabant

Altijd;

zon op dak en langs Rijksinfrastructuur (langs wegen en incurante zones, gelieerd aan de wegen) en in de Hubs met (wind en) zon.

Infrastructuur

- A58
- Rondweg Tilburg
- Weg Gilze - Alphen

Op daken

Zonnehub bij Wijkevoort

Ja mits;

grondgebonden zonnepanelen in hoogdynamische gebieden mits goed ingepast en bijdragen aan klimaatdoelstellingen, biodiversiteit en gebiedsopgaven.

Landschapseenheden

- Lange rekken: Nee, tenzij
- Gilzesche heide: Nee, tenzij
- Rielsche heide: Nee, tenzij
- Chaamse Bossen : Nooit

Née, tenzij;

grondgebonden zonnepanelen in laag dynamische gebieden in het buitengebied mogen niet tenzij goed ingepast en deze bijdragen aan klimaatdoelstellingen, biodiversiteit en gebiedsopgaven.

Landschapseenheden

Lange rekken:

- in bospercelen en moerasgebieden

Gilzesche en Rielsche Heide:

- Houtwallen, bossen en heide
- Landbouw ontwikkelen
- Zonneakkers toekomstbestendig

Nooit;

geén grondgebonden zonnepanelen in het Natuurnetwerk Brabant, verbrede beekdalen, noodzakelijk voor klimaatdoelstellingen en biodiversiteit, en cultuurhistorische ensembles.

Beekdalen

- Groote en Kleine Lei
- Gilzewouwerbeek

Natuurnetwerk Brabant

- Chaamse Bossen
- Boswachterij Dorst

Zonneladder ABG

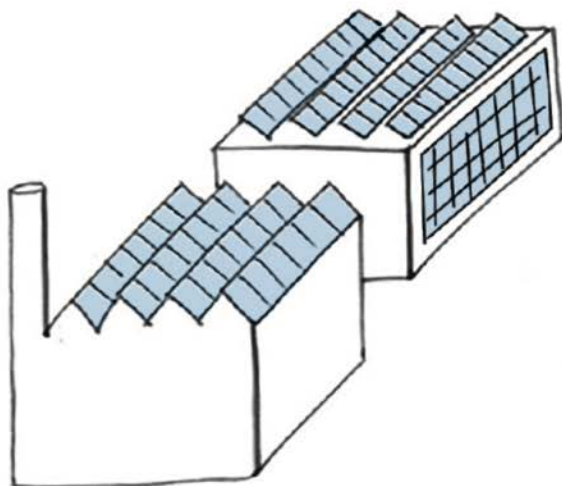
1. Ja: op daken, op infrastructuur
2. Ja, mits: stedelijk gebied en stedelijke functies (bv. rwzi, langs grote wegen, bedrijventerrein)
3. Nee, tenzij: agrarisch landschap
4. Nee: beken, NNB, natte natuurplels, weidevogelgebied

Uiteraard met randvoorwaarden zoals maatschappelijk draagvlak en meervoudigheid

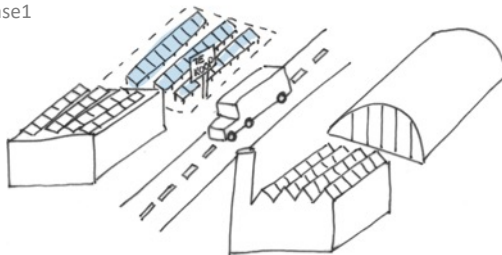
Ja: zonnepanelen op daken

- Meervoudig ruimtegebruik
- Opwekking en gebruik bij elkaar

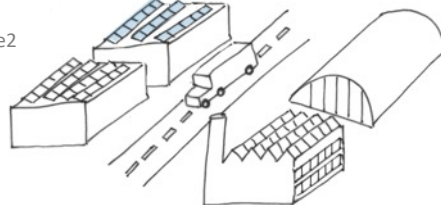

Ja, mits: zonnepanelen op bedrijventerreinen

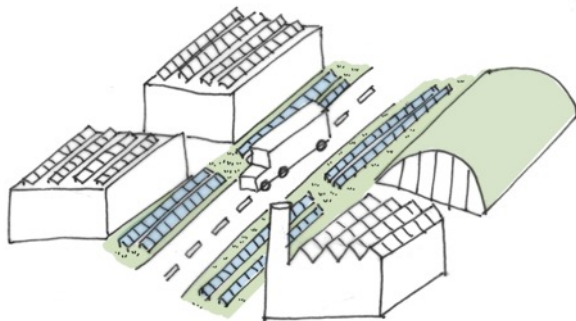
Fase1

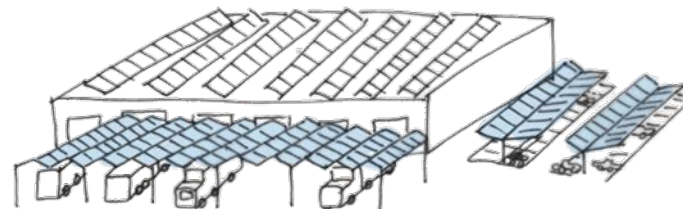
Fase2

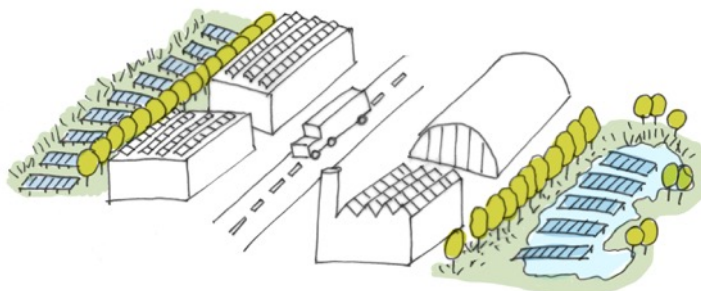
Tijdelijke zonnevelden

Zonnebermen

Overkappen met zonnepanelen

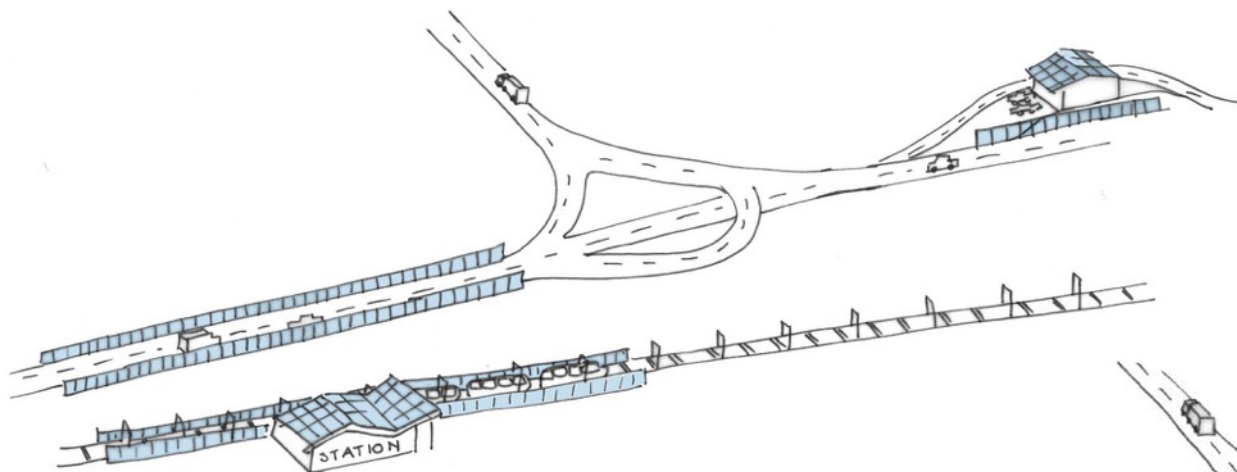
Waterberging & vergroening

Trede 1: Daken + onbenutte bebouwde locaties

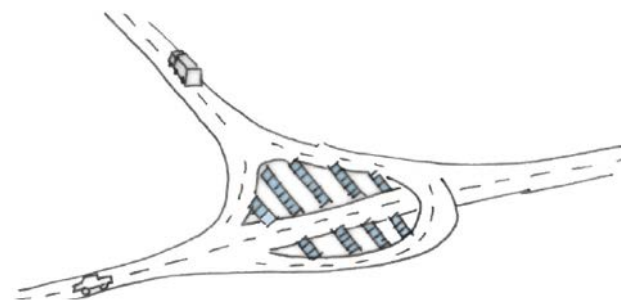
Trede 2: Pauzelandenschappen + langs infrastructuur

Trede 3: Langs dorps- en stadsranden

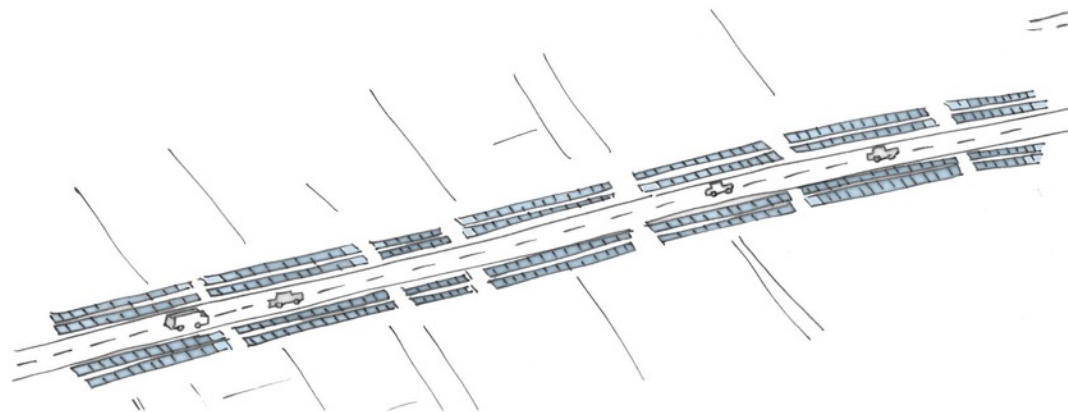
Ja, mits: zonnepanelen langs infrastructuur

Geluidsschermen en voorzieningen

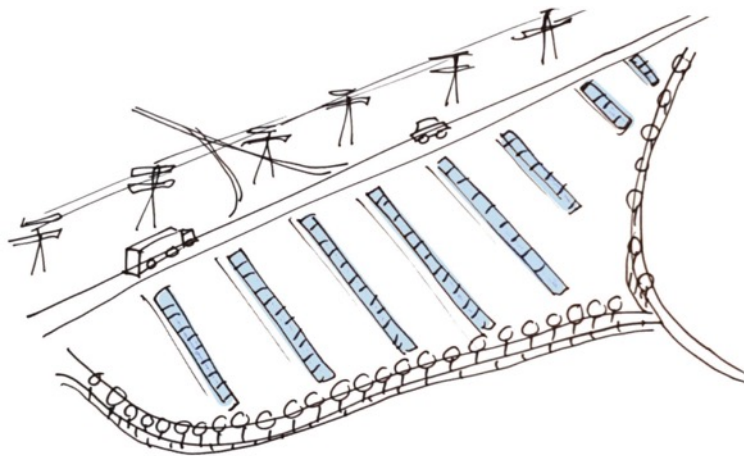

Knooppunten

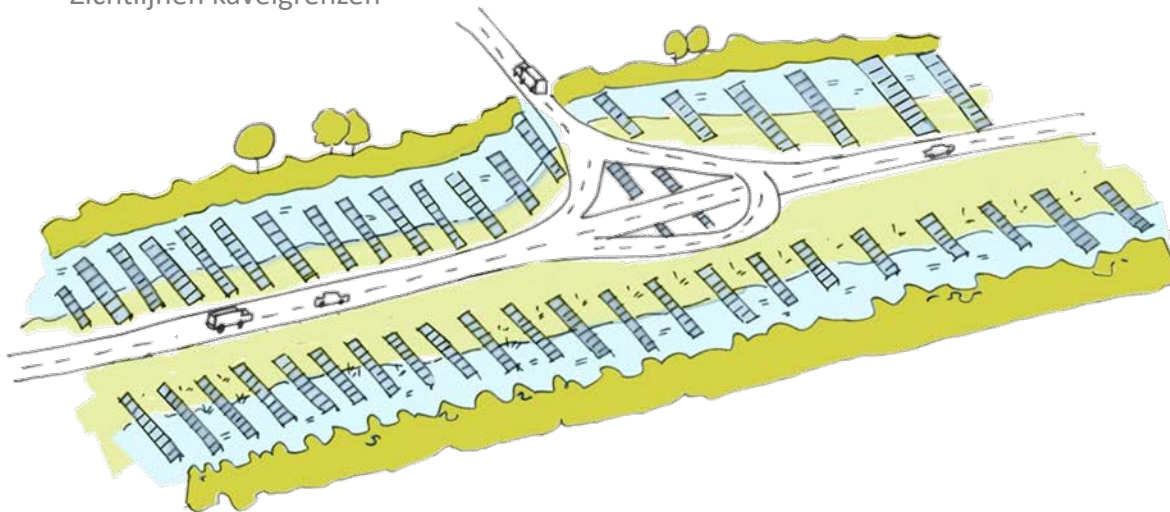

Zonnebermen

Ja, mits / Nee, tenzij: zonnepanelen langs infrastructuur

Zichtlijnen kavelgrenzen

Energienlandschap

Ja, mits: Stedelijk gebied & stedelijke functies

Nee, tenzij: Landschap

Altijd

Ja, mits

Nee, tenzij

Trede 2: langs infrastructuur

Trede 3: minder efficiënte landbouwgrond

Trede 4: productieve landbouwgrond

Ja, mits: zonnepanelen bij verzorgingsplaats langs snelweg

- Grote parkeerplaatsen voor vrachtwagens
- Uit het zicht door bomen

Ja, mits: Stedelijk gebied & stedelijke functies

Altijd

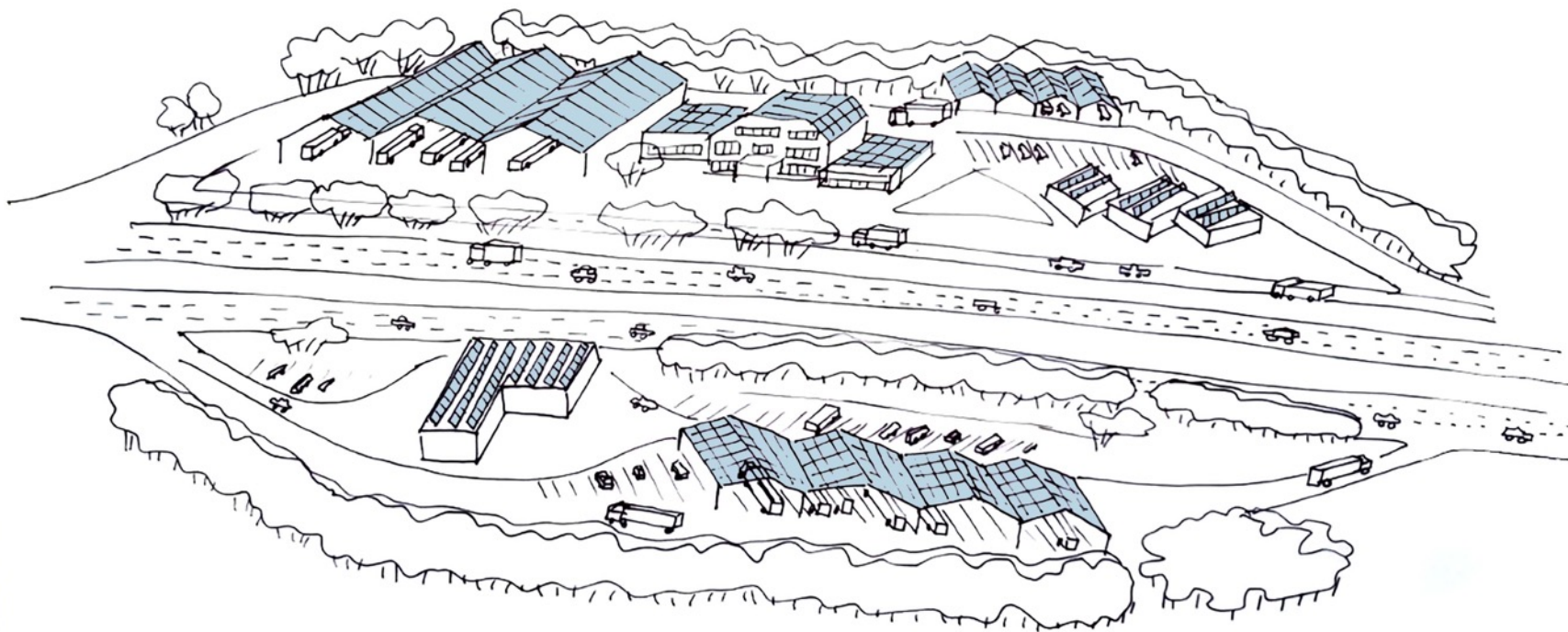
Trede 1: Op infrastructurele werken

Trede 2: Langs infrastructurele werken

Ja, mits: zonnepanelen bij verzorgingsplaats langs snelweg

- Grote parkeerplaatsen met overkappingen met zonnepanelen
- Meteen duurzame energie voor elektrische (vracht)auto's
- Zonnepanelen op daken
- Uit het zicht door bomen

Ja, mits: zonnepanelen bij verzorgingsplaats langs snelweg

Overkappingen met zonnepanelen

Ja, mits: zonnepanelen op het vliegveld

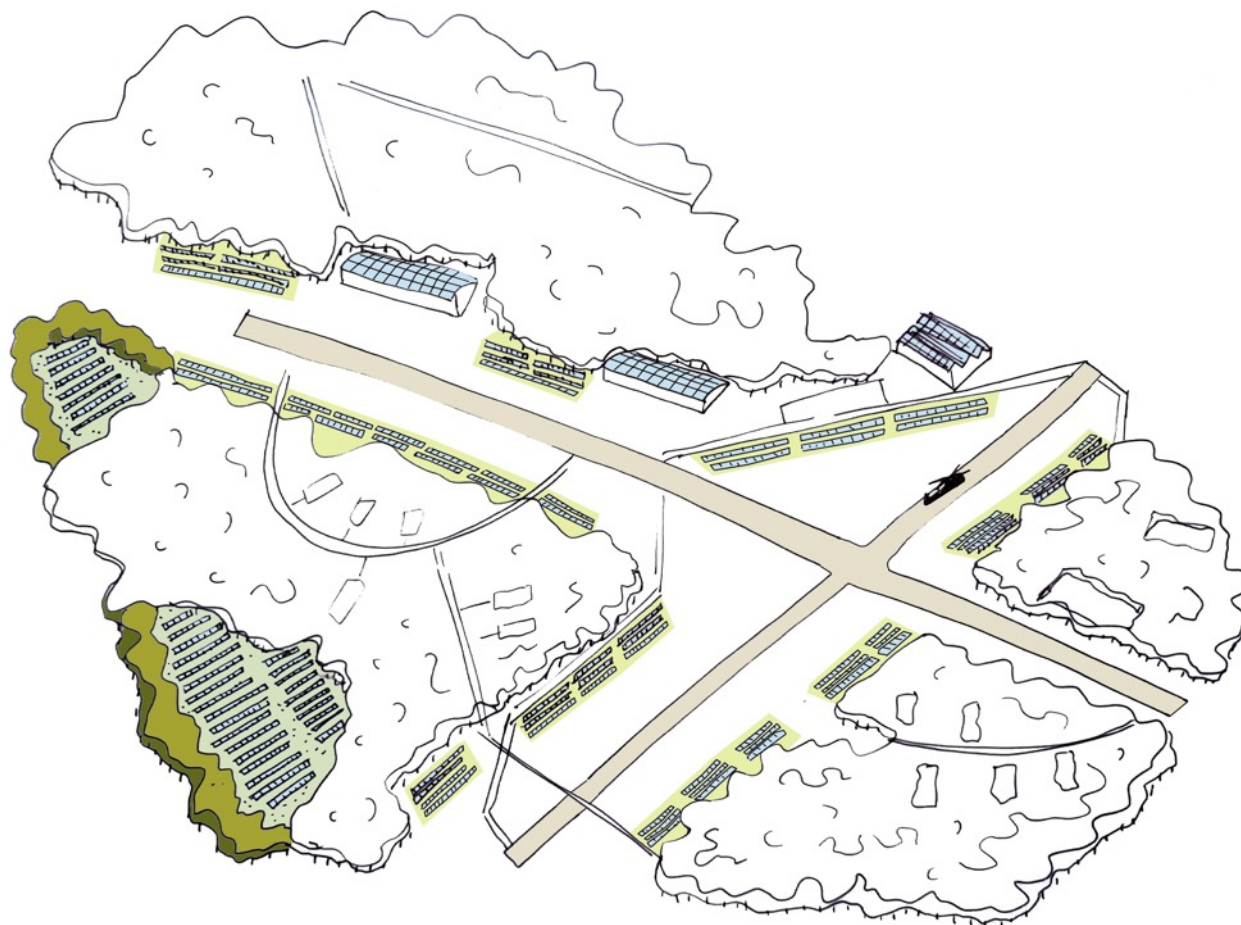
- Vliegbasis Gilze-Rijen
- Grote open terreinen rondom landingsbanen
- Bossen met hangaars

Ja, mits: zonnepanelen op het vliegveld

Kans, over praten met defensie

- Nieuw bos + zonnevelden
- Langs randen ruimtes landingsbanen zonnepanelen
- Warmte-energie landingsbanen
- Daken gebouwen

Ja, mits: zonnepanelen op het vliegveld (voorbeeld)

Bijna 30.000 zonnepanelen geplaatst op vliegveld Eelde

De aanleg van het zonnepark bij vliegveld Eelde is bijna op de helft. Inmiddels zijn er bijna 30.000 zonnepanelen geplaatst.

De bouw op het middenterrein op het vliegveld is afgelopen mei begonnen. Het is voor het eerst dat op een luchthaven op deze manier een zonnepark wordt gebouwd.

Ja, mits: zonnepanelen op RWZI

- Waterschap Brabantse Delta
- RWZI Rijen

Ja, mits: Stedelijk gebied & stedelijke functies

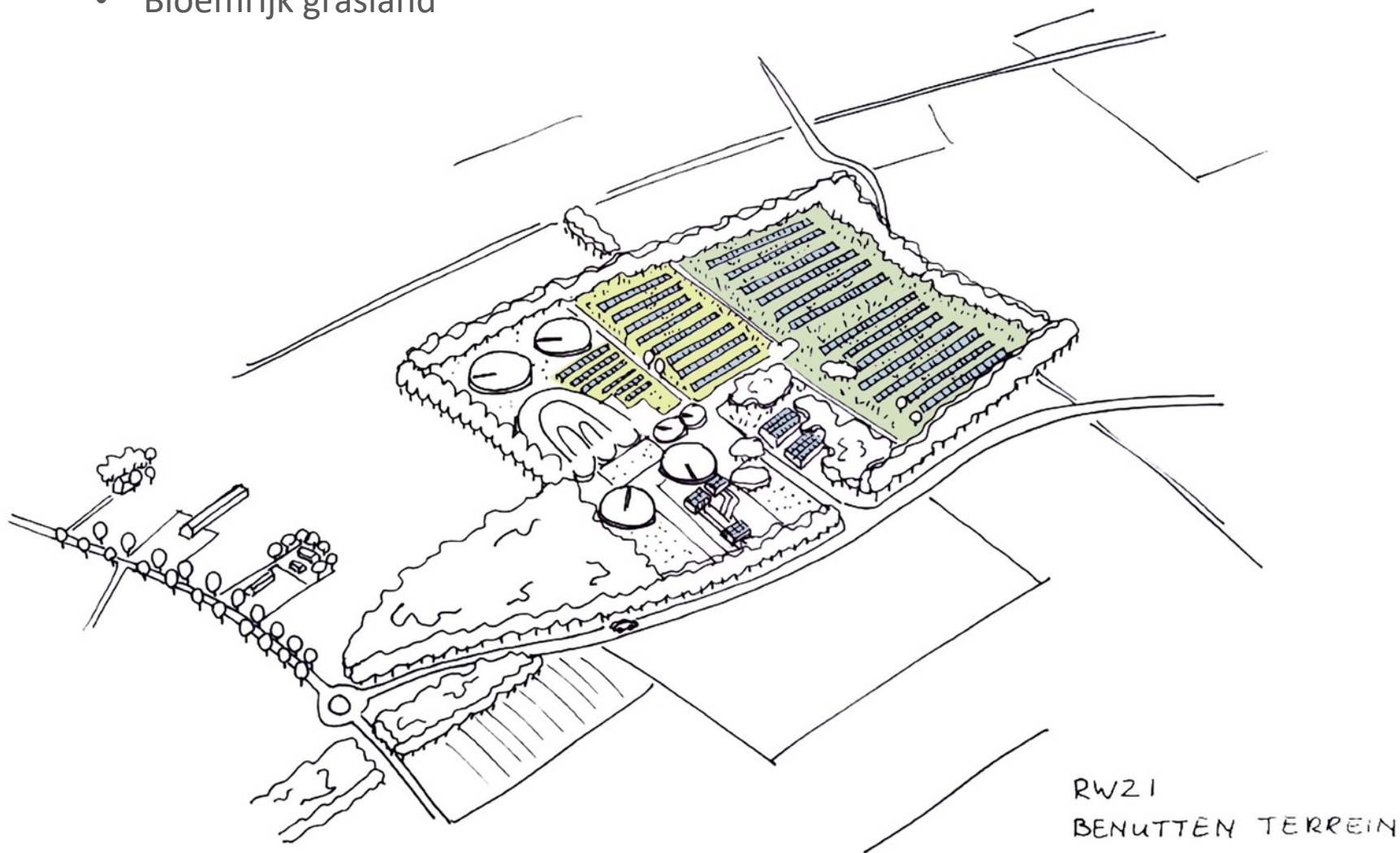
Ja, mits

Trede 1: Onbenutte bebouwde locaties

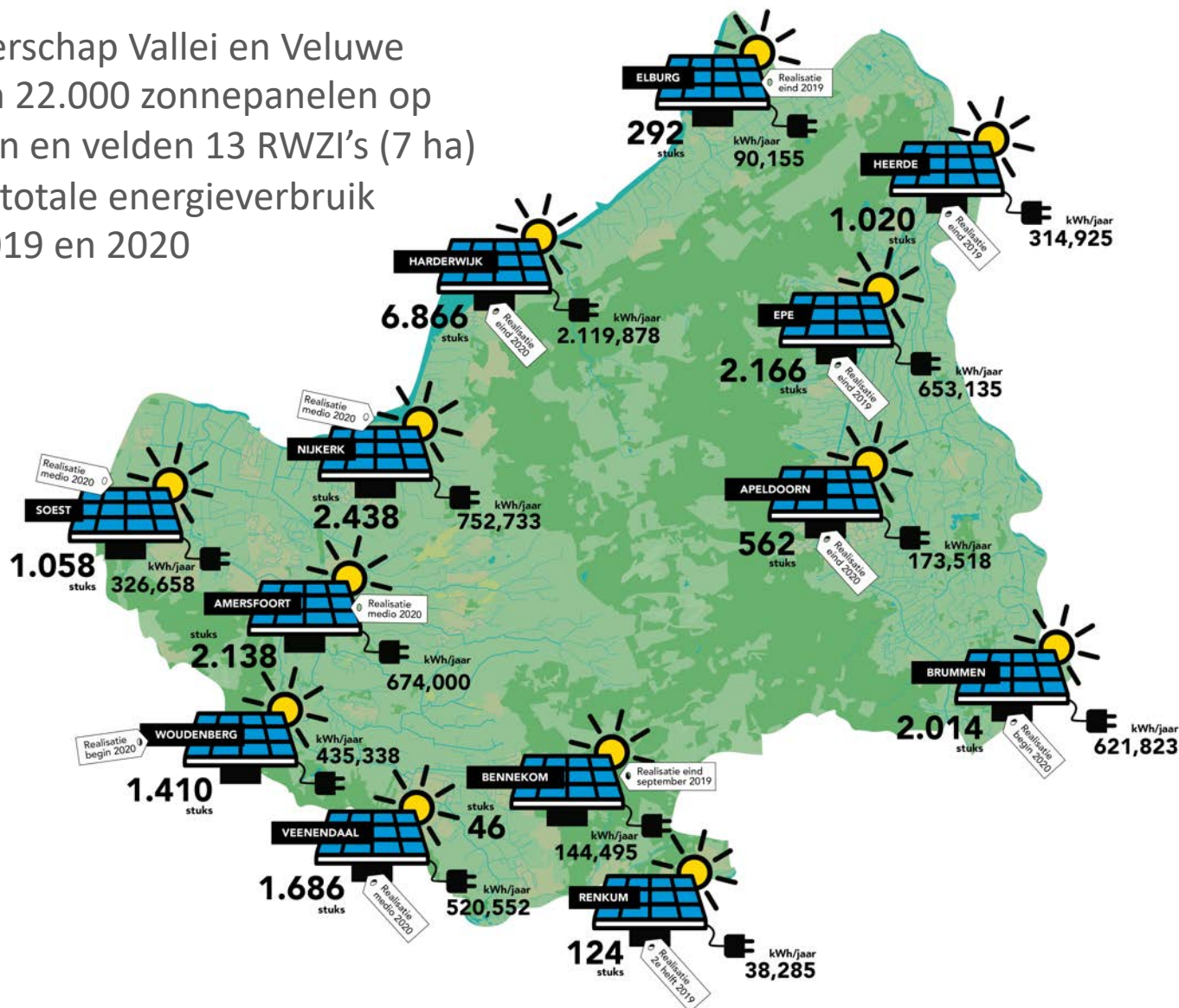
Ja, mits: zonnepanelen op RWZI

- Weilanden / graslanden benutten
- Bloemrijk grasland

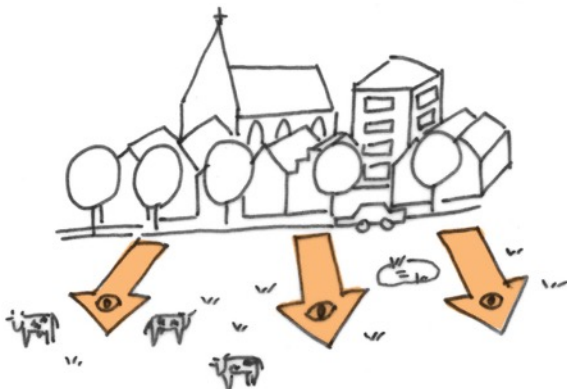

Ja, mits: zonnepanelen op RWZI (voorbeeld)

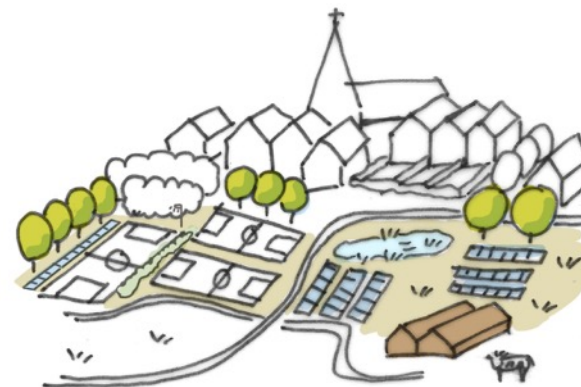
- Waterschap Vallei en Veluwe
- Ruim 22.000 zonnepanelen op daken en velden 13 RWZI's (7 ha)
- 10% totale energieverbruik
- In 2019 en 2020

Ja, mits: zonnepanelen in dorpsranden (maatwerk)

Nee: Waarden beschermen

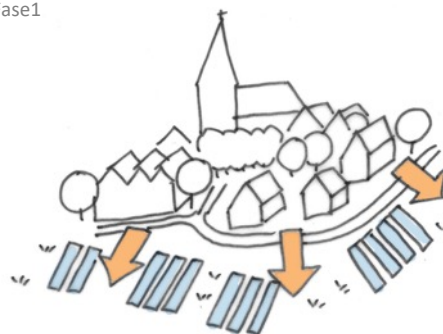

Ja, mits / nee, tenzij: Overgangszone

Ja, mits: Integreren in uitbreidingen

Fase1

Fase2

Ja, mits: Tijdelijke zonnepanelen

Ja, mits: Stedelijk gebied & stedelijke functies

Nee, tenzij: Landschap

Ja, mits

Trede 3: Langs dorpsrand

Nee, tenzij: zonnepanelen en golfbaan en natuur

- Golfbaan tussen bos, landbouwgebied en dorpslint
- Landschappelijke kamers

Nee, tenzij: Landschap

Nee, tenzij

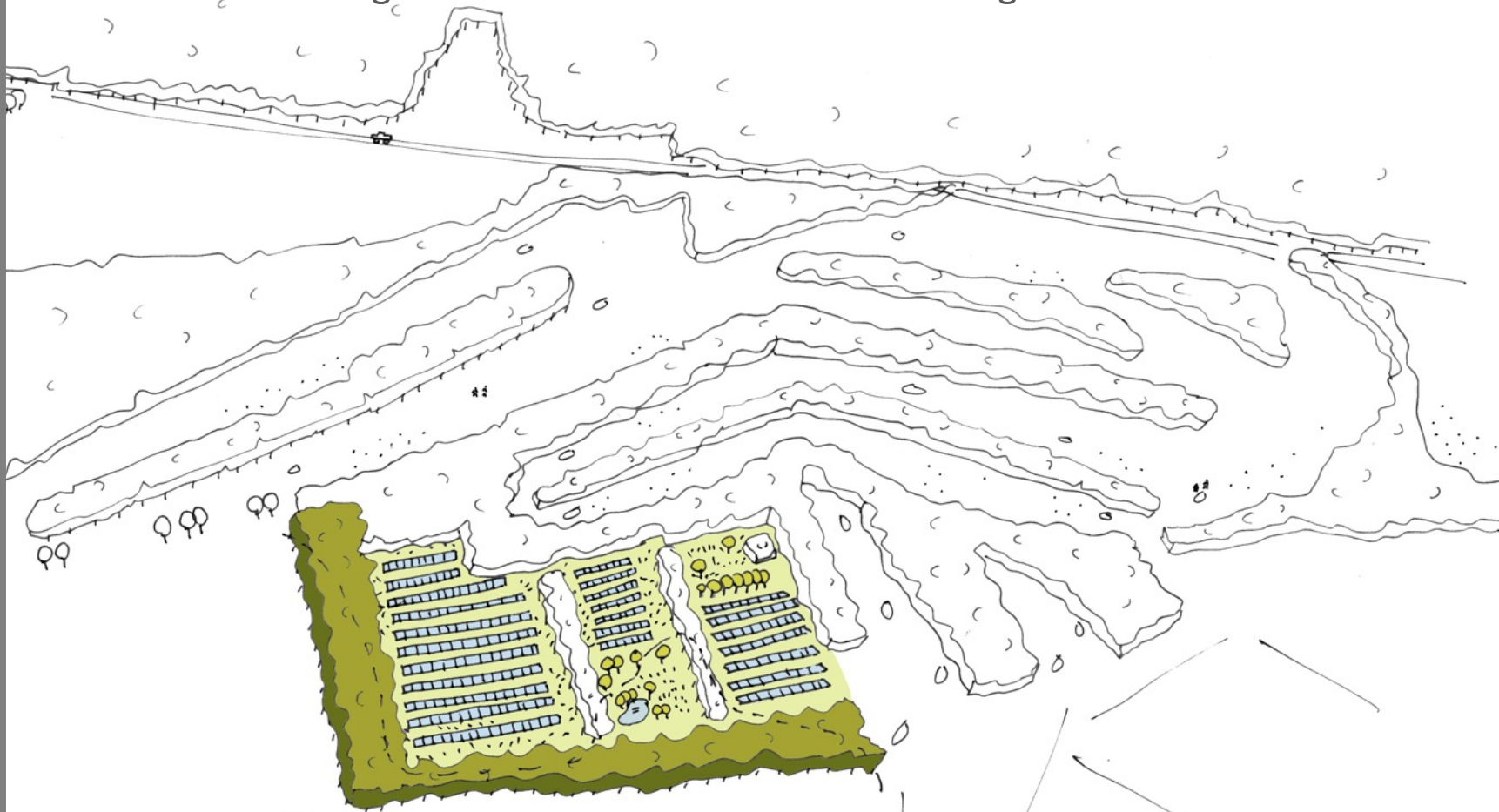
Trede 3: recreatiegronden

Trede 4: productieve landbouwgrond

Nee, tenzij: zonnepanelen en golfbaan en natuur

- Landschappelijke kamers benutten voor zonnevelden
- Extra bos en bloemrijk grasland
- Zonne-energie als motor voor natuurontwikkeling

Nee, tenzij: Landschap

Nee, tenzij

Trede 3: recreatiegronden
Trede 4: productieve landbouwgrond

Nee, tenzij: bij agrarische bedrijven en VAB's

- Agrarisch lint
- Bouwblokken met (beperkte) landschappelijke inpassing
- Uitzicht en doorzichten

Nee, tenzij: Landschap

Nee, tenzij

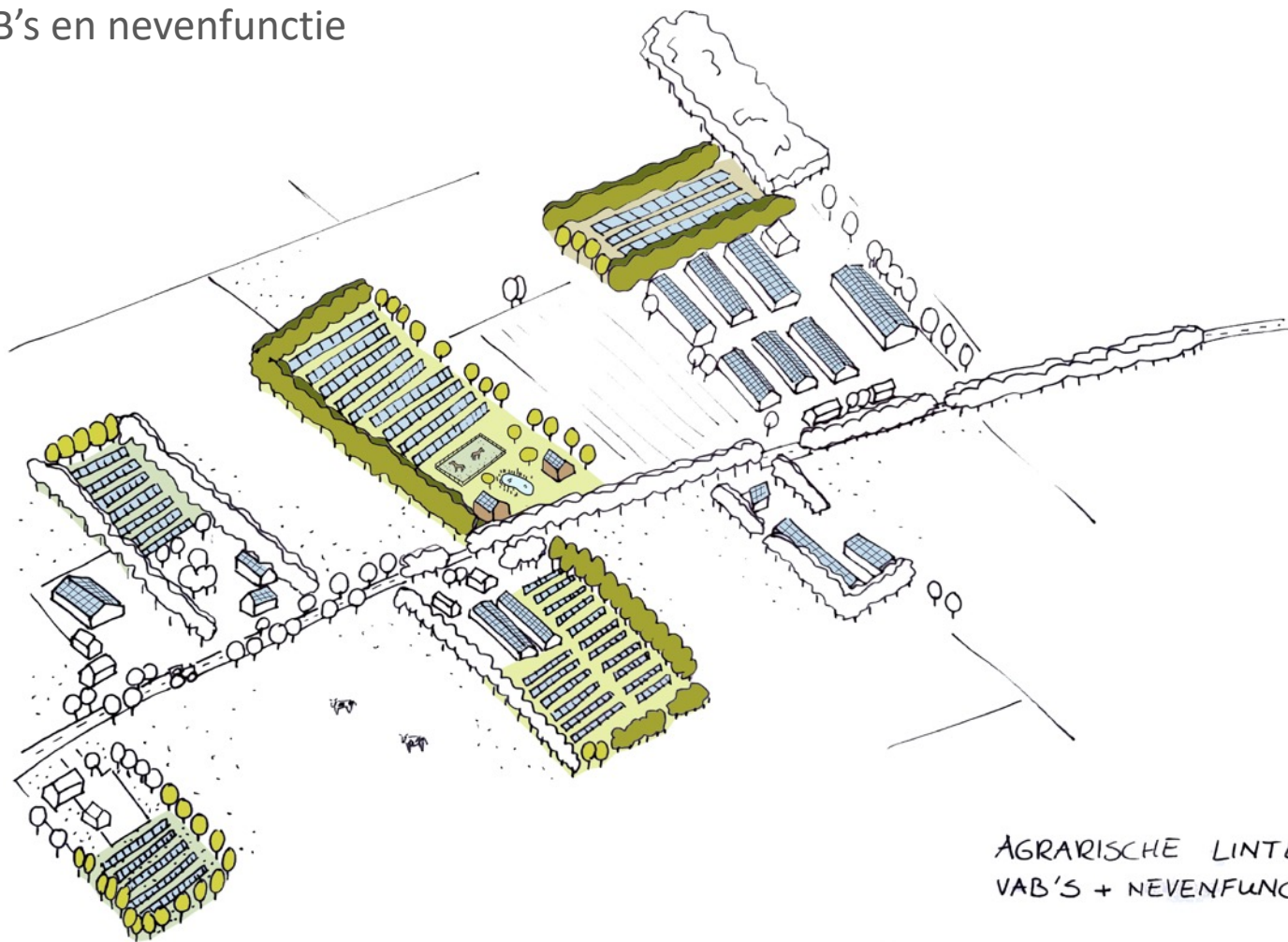
Trede 3: minder efficiënte landbouwgrond

Trede 4: productieve landbouwgrond

Nee, tenzij: bij agrarische bedrijven en VAB's

- Zonnepanelen op daken stallen en boerderijen
- Zonnevelden in (bestaande) kamers
- VAB's en nevenfunctie

Nee, tenzij: bij boomkwekerijen en kassen

- Grote kassen
- Tuinplanten in potjes op plastic

Ja, mits: Stedelijk gebied & stedelijke functies

Nee, tenzij: Landschap

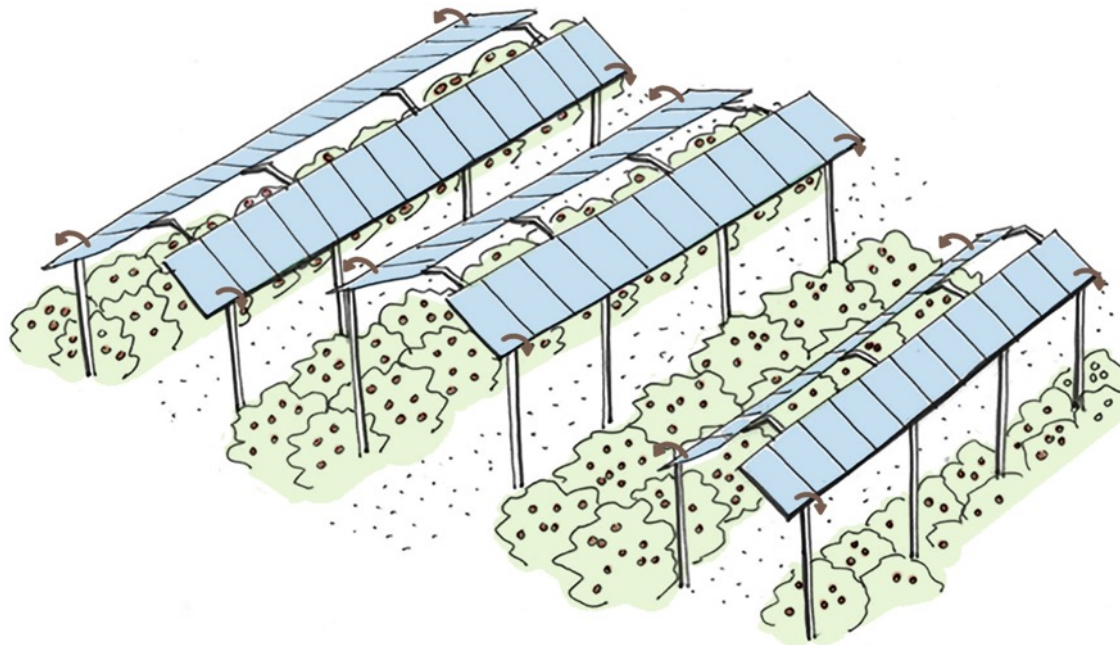
Ja, mits

Trede 4: productieve landbouwgrond

Nee, tenzij: bij boomkwekerijen en kassen

- Overkappingen fruitteelt, tuinders, boomkwekerijen
- Beschermen gewassen tegen te felle zon en hagel
- Meervoudig ruimtegebruik, win-win situatie
- Agrarische grond blijft behouden

Gewasbescherming

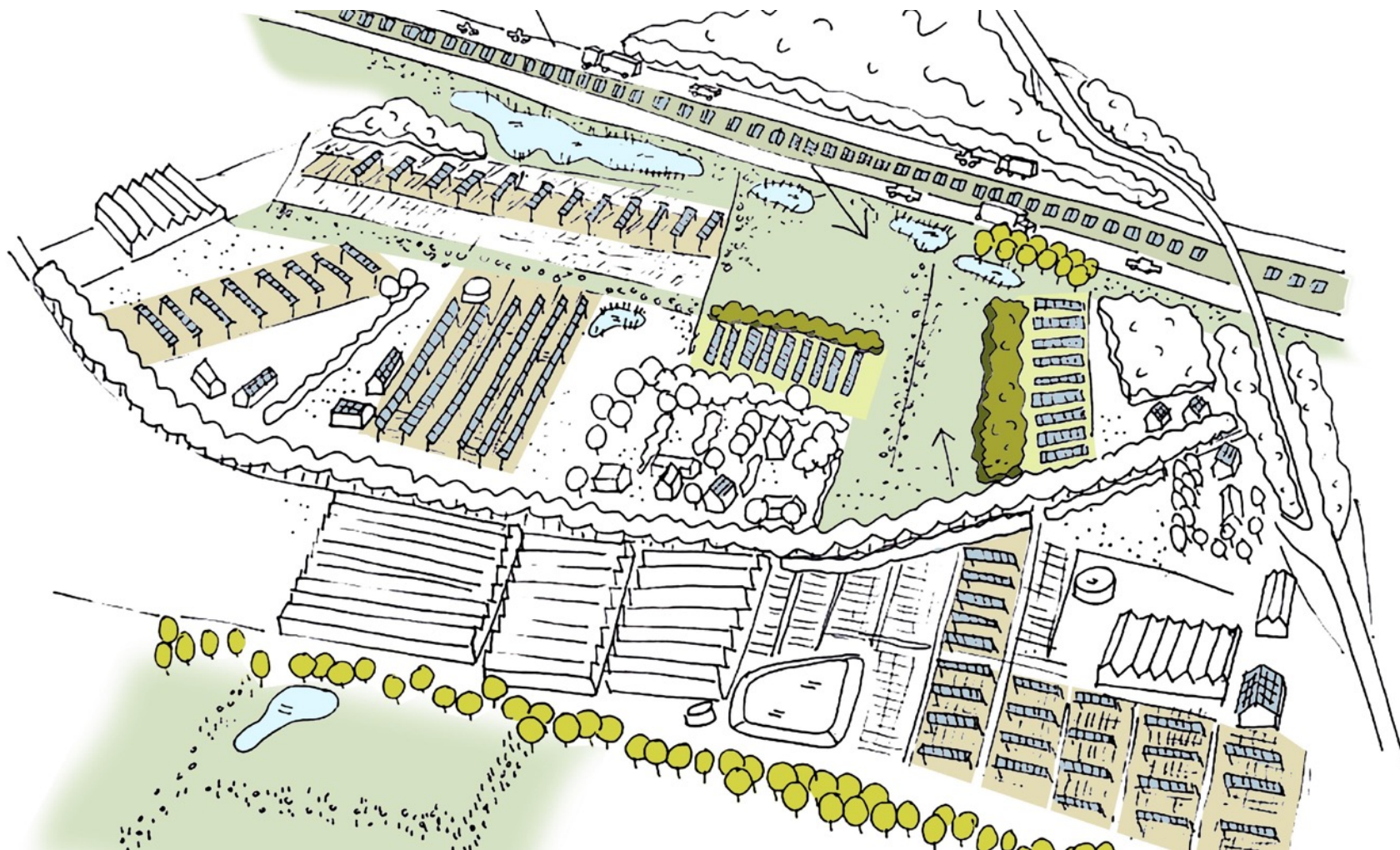
Ja, mits: Stedelijk gebied & stedelijke functies

Nee, tenzij: Landschap

Ja, mits

Trede 4: productieve landbouwgrond

Nee, tenzij: bij boomkwekerijen en kassen

Ja, mits: Stedelijk gebied & stedelijke functies

Nee, tenzij: Landschap

Ja, mits

Trede 4: productieve landbouwgrond

Nee, tenzij: bij boomkwekerijen en kassen

Pierre Albers onder zijn zonnepanelen. De installatie beschermt de frambozenstruiken en levert stroom op voor zo'n honderd huishoudens. Beeld Koen Verheijden

Ja, mits: Stedelijk gebied & stedelijke functies

Nee, tenzij: Landschap

Ja, mits

Trede 4: productieve landbouwgrond

Nee, tenzij: bij boomkwekerijen en kassen

Innovatief zonnepark Nijmegen voorbeeld voor rest van de wereld

De plannen voor een enorm zonnepark in Nijmegen zouden wel eens zo bijzonder kunnen zijn dat ze in veel andere landen navolging gaan krijgen. Dat verwacht energiebedrijf Engie, dat het project wil gaan realiseren. Engie spreekt bovendien over samenwerkingskansen voor regionale bedrijven.

Het park moet ongeveer 50 hectare groot gaan worden en zo'n 120.000 zonnepanelen gaan bevatten. De locatie ligt ten westen van de A73, ter hoogte van de wijk Lindenholt. Het bijzondere is dat de zonnepanelen op stellages worden gezet. Daaronder is ruimte voor gewassen. *"Zonnevelden hebben enorm veel voordelen, maar de ruimte en landbouwgrond die ze innemen is in Nederland vaak een punt van discussie"*, weet Rutger Jan Pessers, directeur Renewable Energy bij Engie. Dit zou volgens hem de oplossing daarvoor kunnen zijn.

Ja, mits: Stedelijk gebied & stedelijke functies

Nee, tenzij: Landschap

Ja, mits

Trede 4: productieve landbouwgrond

Nee, tenzij: bij boomkwekerijen en kassen

Solarkassen

Ja, mits: Stedelijk gebied & stedelijke functies

Nee, tenzij: Landschap

Ja, mits

Trede 4: productieve landbouwgrond

Nee, tenzij: zonnepanelen + behoud landbouwgrond

- Verrijdbare zonnepanelen voor witlof, asperges, zoete aardappelen
- Meervoudig ruimtegebruik, win-win situatie
- Agrarische grond blijft behouden

Zonne-energie opwekken met behoud van landbouwgrond

ALGEMEEN JOHAN WISSINK 27 SEP 2019 OM 11:41UUR

Een rijdende stellage van zonnepanelen die zonne-energie opwekt zonder dat dit landbouwgrond kost. Het prototype met lichtdoorlatende panelen werd donderdag gepresenteerd in het Brabantse Lith.

Meervoudig ruimtegebruik

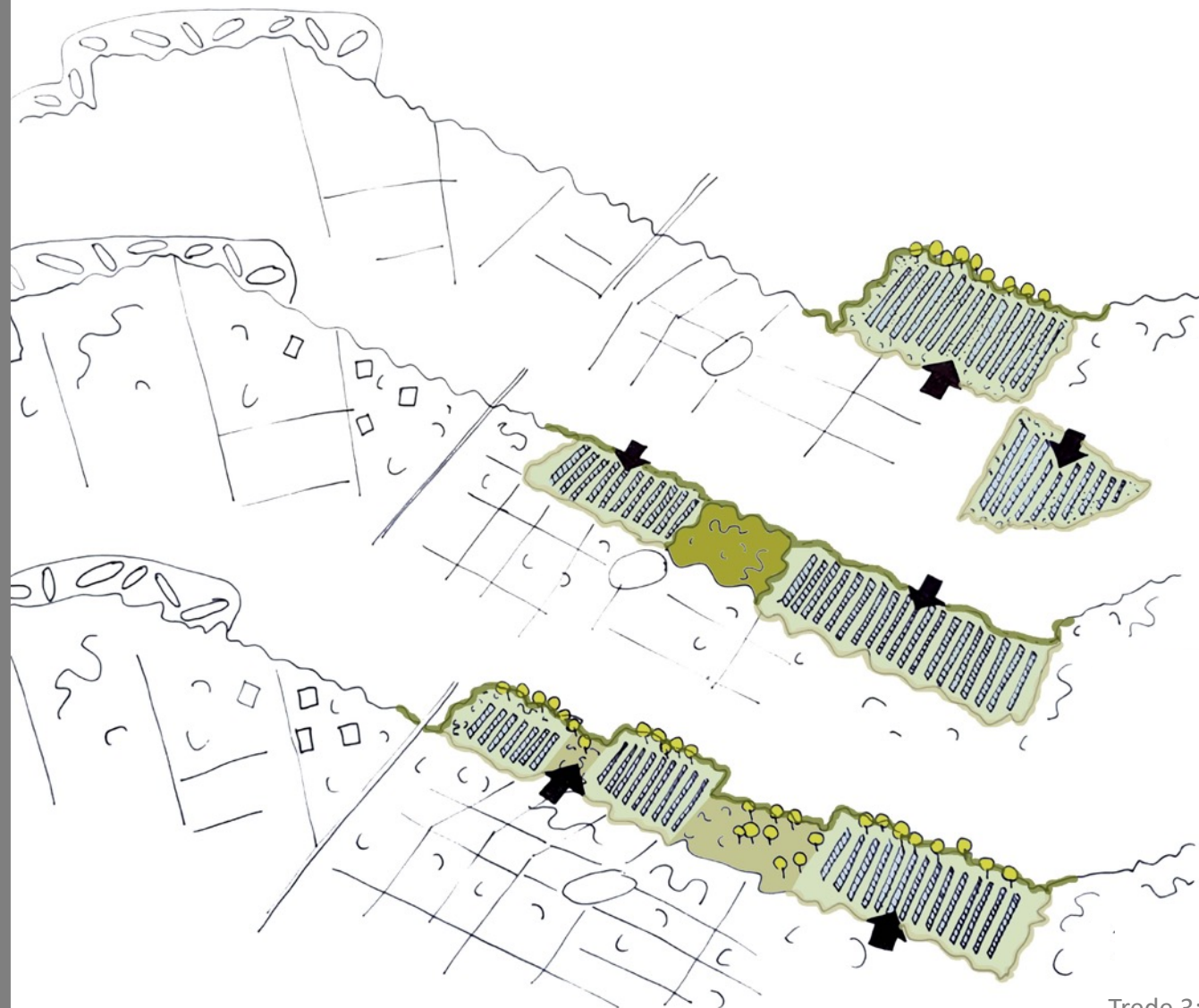
Nee, tenzij: zonnepanelen en bosrandontwikkeling

- Bosrand met Asielzoekerscentrum, golfbaan
- Strakke bosrand

Nee, tenzij: zonnepanelen en bosrandontwikkeling

Extra zoom-mantel
vegetatie

'Gaten' vullen

Zoom-mantel
vegetatie

Bosomvorming
Minder bos

Extra bos: zoom-
mantel vegetatie

Minder landbouw

Trede 3: buffer rond natuurgebieden

Trede 4: productieve landbouwgrond

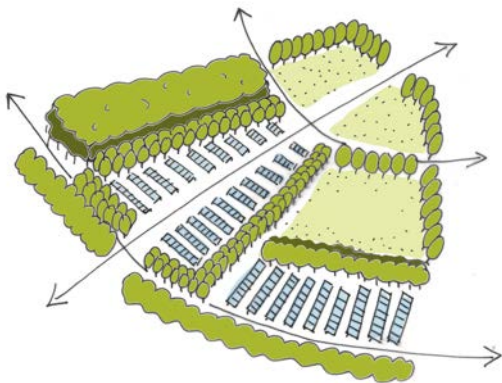
Trede 5: natuurgebieden

Nee, tenzij

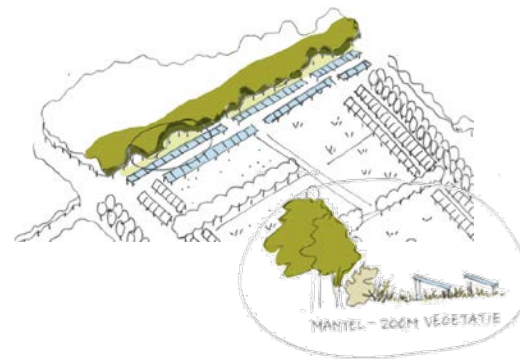
Nooit

Nee, tenzij: Landschap

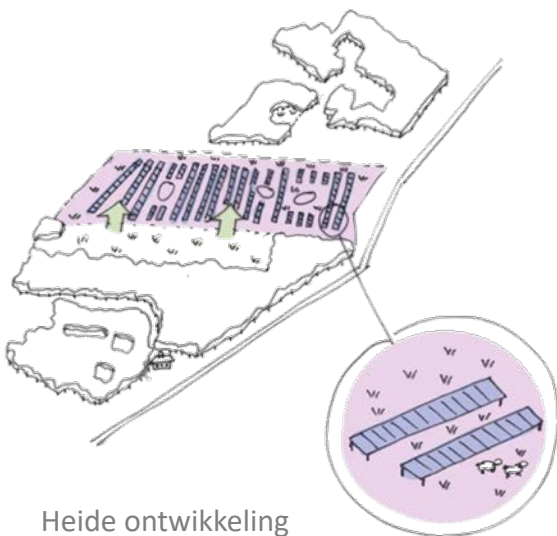
Nee, tenzij: Zonnepanelen + natuur- en landschapontwikkeling

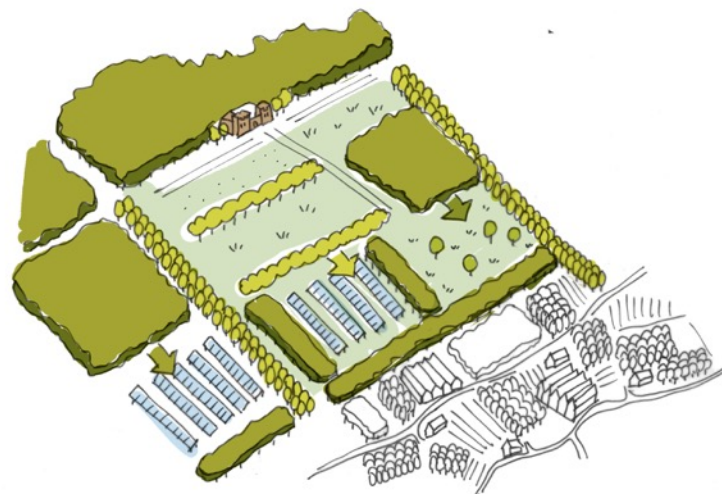
Kamers vullen en maken

Bosrand ontwikkeling

Heide ontwikkeling

Nieuw landgoed, nieuwe bossen

Nee, tenzij: Landschap

Nee, tenzij

Nooit

Trede 3: buffer rond natuurgebieden, minder efficiënte landbouwgrond, recreatiegronden

Trede 4: productieve landbouwgrond

Stakeholders

Boom- en plantkwekerijen ten zuiden van A58

Met wie hebben we gesproken?

Boeren

- ZLTO Gilze-Rijen
- *ZLTO Alphen-Chaam*
- *ZLTO Baarle-Nassau*

Energiecoöperaties

- Energie Gilze Rijen
- *Duurzaam Alphen-Chaam*

Techniek en exploitatie

- Enexis
- Green Trust

Natuur, landschap en water

- Waterschap Brabantse Delta
- Mark & Leij
- Natuurlijk Gilze en Rijen (stuk)

Interviews

Wat zeggen de boeren?

Kijk op opgave

- Er is een spanningsveld tussen het gezamenlijk en het individuele belang.
- Eigenlijk niet ten koste van grond
- Voor individuele boer aantrekkelijk verdienmodel

Indien wel zonne-energie op land, hoe dan?

- We doen het zelf als ondernemer
- Burgers doen met ons mee voor maatschappelijk draagvlak
- Bij voorkeur meervoudig ruimtegebruik: teelten, schapen, etc.
- Concentreren in grote eenheden
- Bij voorkeur op slechtere landbouwgronden
- Bij voorkeur eerst nabij dorpsranden
- Kansen voor herbestemming VAB's

Wat zeggen de energiecoöperaties?

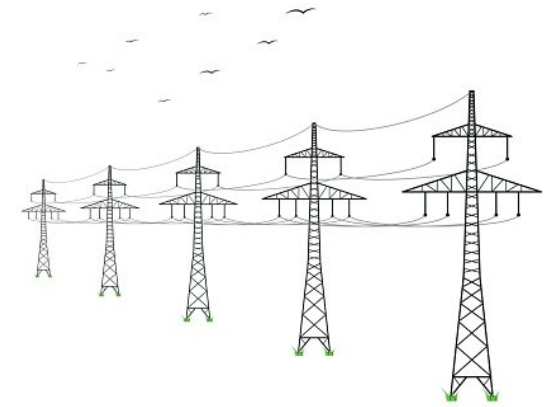
Kijk op opgave

- We hebben samen een opgave, dus we zitten er positief in.

Indien wel zonne-energie op land, hoe dan?

- Bewoners moeten meedoen!
- Zonne-energie op land alleen kleinschalig
- Zoek naar koppelkansen
- Niet ten kosten van natuur- en landschapswaarden
- Benut eerst de overhoeken en slechtere gronden

Vanuit techniek en exploitatie

Kijk op opgave

- Netwerkbeheerder is faciliterend.
- Ontwikkelaar wil graag duurzame energie ontwikkelen.

Indien wel zonne-energie op land, hoe dan?

- Bij voorkeur nabij energiestations, maar durf op lange termijn te denken!
Staar je niet blind op het netwerk.
- Planzekerheid is cruciaal voor investeringen
- Combineer wind- en zonne-energie
- Probeer te clusteren

Vanuit natuur, landschap en water

Kijk op opgave

- Duurzame energie ...

Indien wel zonne-energie op land, hoe dan?

- Zorgvuldig omgaan met ruimte, dus stapelen en koppelen
- Altijd goed inpassen met respect voor landschapsbeeld. De schaal hangt samen met de schaal van de omgeving.
- Altijd goed inpassen met natuurwaarden, bodemkwaliteit en water.
- Bos als middel om goed in te passen.
- Bos, maar ook begeleidende beplanting als middel voor klimaatadaptatie
- Kans voor versterking natuurwaarden t.o.v. huidig landbouwgebruik

Hoe kijkt u naar de dilemma's ?

Mural: stellingen en stemmingen